

ΦΥΛΛ. 16

TOM.

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

ΤΖΕΛΛΑΛΕΣΙΝ.

Διήγημα Ρωσικόν.

Ἡ Ταυρική εἶχε γενεὴ ἐπαρχία ῥωσική, καὶ οἱ κάτοικοί της ἔζων ἐν ἡρεμίᾳ μετὰ τὴν θύελλαν τὴν συνταράξασαν δώδεκα ἔτη τὴν Κριμαίαν, περὶ τὰ τέλη μάλιστα τῆς βασιλείας τοῦ ἀτυχοῦς Χάνου Σαῖβ Γιεϋ. Ὁ ἡγεμὼν αὗτος, διατρίψας ποτὲ εἰς Πετρούπολιν, καὶ γοητευθεὶς ἀπὸ τὸν στρατιωτικὸν ὀργανισμόν, τὰ ἔθιμα καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν Ῥώσων, ἀπεφάσισε νὰ ἐνεργήσῃ μεγάλην τινὰ μεταρρύθμισιν εἰς τὸ Κράτος του, εἰσάγων πειθαρχίαν καὶ διατάξεις εὐρωπαϊκάς. Ἐπειδὴ ὁμως ὅλ' αἱ μεταρρυθμίσεις σκανδαλίζουσι πάντοτε τοὺς ζῶντας ἐκ κατὰχρήσεων, διὰ νὰ κατορθώσῃ δέ τις αὐτὰς ἀπαιτεῖται θέλησις ἀκαμπτος, ὁ Χάνης ὅστις ἦταν χαρα-

κτῆρος ἀσθενοῦς καὶ ἐξήσκει μικρὰν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ὑπηκόων του, ἐξῆψε πάθη καὶ ἐπανάστασιν. Ὁ ἀδελφός του, Βατυ-Γιεϋ, τεθείς ἐπὶ κεφαλῇ τῶν ἀνταρτῶν, ἐπυλίσκει τὴν Κάφαν ἢ Θεοδοσίαν ὅπου εἶχε κλεισθῇ ὁ Χάνης μετὰ τινῶν ἐκ τῶν πιστῶν του, οὗτος δὲ κατέφυγεν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν Ῥωσίαν, καὶ ἡ Αἰκατερίνα ἐπανάφερεν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον του· μετ' ὀλίγον ὁμως ἠναγκάσθη νὰ παλαίσῃ πρὸς ἐχθρὸν φοβεριώτερον τοῦ ἀδελφοῦ του, πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Τουρκίας. Οἱ Γενίτσαροι ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν πασὰν αὐτῶν εἰσέβαλον εἰς τὴν νῆσον Ταμάνην, ὁ δὲ Χάνης, ἀδυνατῶν ν' ἀντισταθῇ, ἐπεκαλέσθη εἰρήνην, καὶ πρὸς τοῦτο ἔστειλε πρέσβυν νέον τινὰ μεγιστᾶνα ἀπολαύοντα τῆς ἐμπιστοσύνης του· ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι τὸν ἀπεκεφάλισαν. Τότε οἱ διχόνοιαί καὶ ἡ ἀταξία ἐκορυφώθησαν, καὶ ὁ Σαῖβ καταπτοηθεὶς παρέδωκε τὸ σκήπτρον πρὸς τὴν Αἰκατερίναν, καὶ ἀπεσύρθη εἰς Ῥωσίαν ὅπου ἐλάμβανε σύνταξιν πλευστωτάτην.

Τόμος δ'.

Φυλλ. 16.

Ῥωσικὸς στρατὸς εἰσῆλθεν ἐν τοσούτῳ εἰς Ταυρί-
κην, ὃ δὲ λαὸς, ἀναγνωρίσας δι' ὄρκου τὴν ἐξουσίαν τῆς
αὐτοκρατορίδος, ἠσπάσθη ἐντὸς ὀλίγου τὴν γλυκεῖαν
διοίκησίν τῆς. Μόνοι οἱ μεγιστᾶνες ἦσαν δυσηρεστη-
μένοι διότι δὲν εἶχον πλέον δύναμιν. Ὅθεν, ἄλλοι μὲν
ἐξ αὐτῶν ἐκλείσθησαν εἰς τὰ χαρέμιά των καὶ ἐξή-
σχουν τὰς δεσποτικὰς ὁρέξεις των ἐπὶ τῶν γυναικῶν,
ἄλλοι δὲ μετέβησαν εἰς χώρας μωσμεθανικὰς, καὶ
πολλοὶ ἄλλοι, μὴ ἔχοντες τὴν γενναιότητα νὰ ἐγκα-
ταλείψωσι τὰ πλούσια κτήματά των, ἔμειναν ῥοφούν-
τες καπνὸν καὶ στεναζόντες. Μεταξὺ τῶν τελευταίων
τούτων ἦτον καὶ τις Ῥωσὶς Ἀγαθοῦρ, πατὴρ τοῦ
νέου μεγιστᾶνος τοῦ φονευθέντος ἀπὸ τοῦ Τούρκου.
Δὲν ἔμεινε δὲ εἰς τὴν γενεθλίον γῆν ὡς λυπηθεὶς
τὰ ὑπάρχοντά του, ἢ ὡς ἀδιαφορῶν διὰ τὴν κυβέρνη-
σιν τῶν Ῥώσων, ἀλλ' ὡς μισῶν τοὺς φονεῖς τοῦ πρω-
τοτόκου του. Παραλαβὼν λοιπὸν τὸν μόνον ἐπιζῶντα
υἱὸν του, κατώκησεν εἰς ἐξοχὴν τριάκοντα σῦρτια
ἀπέχουσαν τῆς Καργαπόλεως. Οὗτος, ἐπὶ τοῦ πεπτω-
κότος Χάνου, κατεῖχε τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν
αὐλικῶν, καὶ χάριν αὐτοῦ εἶχεν ἐξοικειωθῆ με πολλὰ
ἔθιμα εὐρωπαϊκὰ, διδάξας καὶ τὴν Ῥωσικὴν εἰς τὸν
νεώτερον υἱὸν του, καὶ φιλιωθείς με πολλοὺς ἀξιωμα-
τικούς Ῥώτους. Δὲν ἐπρόβλεπε τότε τὸ ἀποθησόμενον
τῶν περιστάσεων· ἀλλ' ὅταν εἶδε κατὰ τίνα τρόπον
ἐτελειώσεν ἡ βασιλεία τοῦ Σαῖδ, διέκοψε πᾶσαν σχέσιν
με τοὺς νέους κυρίους του, καὶ ἀπομονωθείς ἐπροσ-
πάθητε νὰ ἐνσταλάξῃ εἰς τοῦ υἱοῦ του τὴν καρδίαν
μῖσος ἄσπονδον κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ὅπως ὠνόμαζε
τοὺς Ῥώτους, τῆς πατρίδος του. Ἀλλὰ καὶ ὁ νέος
ἠῤῥᾶνε καὶ ἐκραταιοῦτο κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πα-
τρός. Ἦτον φιλότιμος, τολμηρὸς, ἐπιχειρηματίας καὶ
εἰς ἄκρον εὐαίσθητος. Ὅλα τὰ πάθη εἰσχωρῶν εἰς
τὴν καρδίαν του, καὶ εἰσχωροῦντα ἐσκληρύνοντο ὡς
λεπὴς πυρακτουμένη ξίφος δαμασκηνοῦ. Οἱ γονεῖς
του ἐκαυχῶντο δι' αὐτόν, καὶ οἱ φίλοι του τὸν ὠνό-
μαζον ἄνθος τῆς νεολαίας. Κάνεις δὲν ἦτον τότε
ἄνδρεῖος οὐδὲ τότε ὡραίος ὡς αὐτός. Κάνενος
ἄλλου βολὴ δὲν προτέβαλλε τότε εὐστόχως τὸν σκο-
πὸν ὅσῳ ἢ ἰδική του. Ὅταν δὲ ἀνεπήδα ἐπὶ τὸν θυ-
μοειδῆ ἵππον του, οἱ σύντροφοί του τὸν ἐβλεπον ἐκ-
θαμβοί.

Μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Ῥώσων, ὁ Τσελλαλεδδὶν
παρητήθη τῶν τέρψεων τούτων· ἐνῶ δὲ πρὶν διήγε-
βίον ὅλως ζωηρὸν καὶ μεγαλοπρεπῆ, κατεδικάσθη σὴ
μερὸν ἀπὸ τὸν πατέρα του εἰς παντελὴ ἀπραξίαν
καὶ ἀπομόνωσιν. Διέκοψε καὶ αὐτὸς πᾶσαν σχέσιν με
τοὺς Ῥώτους, ἀπέδιδεν εἰς αὐτοὺς τὸ δύσφορον τῆς
νέας θέσεώς του, καὶ παραφιρόμενος ἀπὸ πάθος ἀ-
γαλίνωντον ἔφρισεν ὅλος δάκρυς ἐβλεπε μόνον γειανύ-
ρη· ἀλλὰ πῶς ν' ἀπορύγῃ τοὺς ἐχθροὺς τούτους
τοῦ Ἰσλαμισμού; Ὁ Ῥωσικὸς στρατὸς, ἐξαπλούμε-
νος καθ' ὅλην τὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου, καταλάμ-
βανεν ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία. Εἰς τὸν ἄλλοτε
ζωηρὸν τοῦτον νέον δὲν ἔμενε λοιπὸν ἄλλο παρὰ νὰ
συναναστρέφεται τοὺς κατηρεῖς μουσουλμάνους τῆς
γειτονίας του. Ἐνίοτε μόνον δυσανασχετῶν πρὸς τὴν
ἀπῆλάν τῆς ἀεργίας του, ἀνέβαιναν εἰς τὸ ὄρος τὸ

ἀνυψούμενον ἐν μέσῳ δάτου· ζοφεροῦ πλήθοντος
λύκων καὶ ἄλλων θηρίων, καὶ ἐκεῖ κατέτριβεν ἡμέρας
ὀλοκλήρους, ποτὲ μὲν καθήμενος ὑπὸ σκιάν δένδρου
προαιωνίου, ποτὲ δὲ κύπτων πρὸς πηγὴν δροσεράν, καὶ
ἄλλοτε παρατηρῶν τὸ παταγῶδες ρεῦμα τοῦ χει-
μάρρου, ἢ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου διατοξευομένας διὰ
τῶν φύλλων τῶν δένδρων. Μετὰ ταῦτα ἐπλανᾶτο εἰς μέ-
ρη ἀπότομα, διέβαινε κρημνοὺς, ἐπήδα ἀπὸ βράχου εἰς
βράχον, ἐκρεμάτο ἀπὸ κλαδία ἀνωθεν ἀβύσσων, χαι-
ρῶν ὅτι ἐπάλασε πρὸς δυσκολίας, ὅτι ἐνίκα ἐμπόδια,
καὶ ὅτι ἐφθάνεν εἰς ὕψη ὅπου δὲν εἶχε πατήσκει πρὸ
αὐτοῦ ποὺς ἀνθρώπινος. Ἐνίοτε, τὸ ἑσπέρας, ἀνε-
παυε τὴν κεφαλὴν ἐπάνω πέτρας χορτοσκεπάστου,
οἱ δ' ἀστέρες ἠκτινοβόλουν ἐπ' αὐτοῦ ὡς ὀρθαλμοὶ
οὐρῆς ἀγρυπνούσης ἀνωθεν αὐτοῦ. Ὅταν τὸ πρωὶ ἐ-
σηκόνετο ἤκουε κελαδοῦντας τοὺς κορυθαλοῦς καὶ ἤ-
σθάνετο ἰδιαιτέρως τινὰ θυμηδίαν. Με ὅποιαν ἡδονὴν
ἀνέπνεε τὸν καθαρὸν ἐκείνον ἀέρα τὸν ὅποιον πνοὴ
ἀνθρώπου δὲν εἶχε μολύνει! Με ὅποιαν χαρὰν πα-
ρετήρει τὸ κυανόχρουν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς θαλάσ-
σης, ἐφ' ἧς ἐκυματιζε τὸ ἐλαφρὸν νέφος τῆς αὐγῆς!
Κάνεν ὃν ἐμψυχον δὲν ἐτάραττεν εἰσέτι τὴν σιωπὴν
τῆς θαυμασίας ἐκείνης φύσεως. Ὁ ἀετὸς ἐκοιμάτο
ἄνω βραθύρου τὴν κεφαλὴν ἔχων ὑπὸ τὴν πτέρυγα,
ἢ ἔλαφος ἀνεπαύετο ὑπὸ κλῶνας ἐλαίας, πόρρω ἐραι-
νοντο λόφοι, δάση, κοιλάδες καὶ χωρία, καὶ πα-
ρεκεῖ ἡ θάλασσα, τῆς ὁποίας ἡ λάμψις συνεχέτο
κατὰ τὸν ὀρίζοντα με τὸν γλαυκὸν ὅλον τοῦ οὐρα-
νοῦ. Μετ' ὀλίγον αἱ πρῶται ἀκτῖνες τῆς αὐγῆς με-
ταδίδουσιν εἰς τὰ κύματα ἐκείνης ἀργυροπόρφυρον τὸ
φῶς αὐτῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ἥλιος ἀνατέλλει, καὶ
πάντα ζωογονοῦνται καὶ φωτίζονται. Ὁ ἀετὸς ἐκ-
τείνει τὰ πτερά, καταμετρεῖ τοὺς αἰθέρας καὶ δια-
γράφει μακροὺς ἑλικας· ὁ αἰγυγρὸς ἀνυψώνει τὴν
κεφαλὴν καὶ βλέπων ἄνθρωπον κρύπτεται ἐντρομος
ἐντὸς θάμνων· εἰς τὴν κοιλάδα ἤχει ἡ φωνὴ τοῦ μου-
εἴμ, καὶ εἰς τὸ φρούριον ὃ κώδων τῆς ἀνατολικῆς
ἐκκλησίας· παντοῦ ζωὴ καὶ κίνησις. Ὁ Τσελλαλεδδὶν
νύπτεται εἰς τὴν πηγὴν, ἀπαγγέλλει ἐν κατανύξει πα-
ρικοπὰς τινὰς τοῦ Κορανίου, καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν
ἄσχοπον πορείαν του ἐν μέσῳ τῆς ποιητικῆς ἐκεί-
νης φύσεως.

Οὕτω παρέρχονται ἡμέραι καὶ ἔτη. Ὅσῳ πλέον
οἱ Τάρταροι συνειθίζον τὴν νέαν κυβέρνησιν, τότε τὸ
κατὰ τῶν χριστιανῶν πατροπαράδοτον μῖσος ἐξησθε-
νίζετο· ἀλλὰ καὶ οἱ Ῥῶσοι αὐτοὶ ἐδεικνύοντο εὐμε-
νέστεροι. Πολλοὶ τῶν ἐν ταῖς πράγμασιν ἔφεραν εἰς
Ταυρικὴν τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα, ὀλοκλήροι οἰ-
κογένειαι κατεστάθησαν εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Εὐ-
ξείνου Πόντου, καὶ ὡραῖαι οἰκίαι ὠκοδομήθησαν εἰς
τὰς πόλεις μεταξὺ τῶν οἰκιῶν τῶν Ταρτάρων. Οἱ
ναῖ, οἱ ἀνεφερθέντες πρὸ αἰώνων ἀπὸ τοῦς Γενουίτας
ἀλλ' ἐρειποθέντες ἢ μετασκευασθέντες εἰς ταμένη μου-
σουλμανικὰ, ἀνακκινισθέντες ἀπεδόθησαν εἰς τοὺς χρι-
στιανούς, εἰς δὲ τὴν ἡμισέληνον ὑποκατεστάθη τὸ
σύμβολον τῆς πίστεως τῶν Ῥώσων. Πάντα, πλὴν μό-
νον τοῦ Ῥωσὶς Ἀγαθοῦρ καὶ τοῦ υἱοῦ του, ὑπεβλή-
θησαν εἰς τὴν νέαν τάξιν. Πρὸς τὴν μεσημβρινὴν πα-

παλίαν τὰ ὄρη, ἐκτεινόμενα ἡμικυκλίως περὶ τὴν θάλασσαν, σχηματίζουσι μεγίστην κοιλάδα τερπνοτάτην ὡς κῆπον πυλῦφορον, περιοριζομένην ἀπὸ λόφους καὶ λεύκας, καὶ καστανειάς, καὶ μορέας συνεχόμενας διὰ χλαδῶν ἀγριαμπέλου γλοερῶν καὶ πρασίνων, καὶ πανταχόθεν περιδρεχομένην ἀπὸ ρύακας διαυγεῖς, ποῦ μὲν εἰσχωροῦντας ἀφανῶς εἰς τὰ βάθη, ποῦ δὲ ἀναβλύζοντας εἰς τὴν γῆν, καὶ ποῦ μίγνυομένους μετὰ τὴν θάλασσαν. Ἐπὶ τῶν εὐφόρων τούτων ἀγρῶν ἀνυψοῦται βραχος ἀπόκρημνος προφυλάττων τοὺς κατοίκους αὐτῶν ὅπῃ τοῦ καύωνος τοῦ ἡλίου. Παρρωτέρω δὲ βλέπεις καὶ ἄλλον βραχον χαμηλότερον μὲν, ὃχι δὲ καὶ ὀλιγώτερον ἀξιοθαύμαστον. Καὶ ἐκ μὲν τῶν τριῶν μερῶν περικυκλοῦται ἀπὸ τὰ τεῖχη καὶ τοὺς πύργους τοῦ ἀρχαίου γενοῦιτικοῦ φρουρίου, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου βρέχεται ἀπὸ τὰ κύματα. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀνυψοῦται πύργος μεγαλοπρεπῆς, παρὰ τὸν ὁποῖον κεῖνται ἑρείπια ἀρχαίας πόλεως.

Τάρταρός τις ἀναβαίνων ἵππον ὠραῖον ἐπορεύετο διὰ τῆς κοιλάδος πρὸς τὸ φρούριον. Οὐδ' ἡ λαμπρότης τῆς ἡμέρας, οὐδ' ἡ μαγευτικὴ θεὰ τῶν τόπων ἐκείνων, ἴσχυον νὰ διασκεδάσωσι τὴν βαθεῖαν τοῦ συννοῖαν τὴν ὁποῖαν ἐμαρτύρουν τὸ πλατὺ μέτωπον καὶ τὰ συνεσταλμένα χεῖλη του. Τὸ ἐξωτερικόν, ἡ ἐνδυμασία, ἡ πλουσία ἱπποσκευὴ του ἐδείκνυν ὅτι ἦτον ἔγκριτος, καὶ ὅσοι Τάρταροι τὸν ἀπῆντων τὸν ἐχαιρέτιζον ἐδαφιαίως βάλλοντες τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους· ὁ δὲ ἱππεὺς, νεύων τὴν κεφαλὴν ὑπετραύλιζεν· ἀλέξιμ σελάμ! καὶ ἐπροχώρει. Ἐλθὼν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βράχου, κατέβη τοῦ ἵππου, τὸν ἔδεσεν εἰς δένδρον, καὶ ἀνέβη διὰ τῆς στενῆς ὁδοῦ τῆς φερούσης εἰς τὸ φρούριον. Ἡ σκιὰ τῆς ἐσπέρας ἐξηπλοῦτο ἐπὶ τῆς πεδιάδος· ὁ δὲ Τάρταρος, ἀφ' οὗ ἐπλανήθη πολὺ μεταξὺ τῶν ἑρειπίων, εἰσῆλθεν εἰς τὸν πύργον, καὶ πλησιάσας εἰς τὸ παράθυρον ἐκυψε πρὸς τὴν ἄβυσσον.

Ἡ θάλασσα ἐμυκάτο, τὰ δὲ κύματα κτυποῦντα τοὺς πρόποδας τοῦ βράχου ἀπεσύροντο παφλαζόντα, καὶ ἐπανήρχοντο πάλιν μαινόμενα. Ἐκ τοῦ ἄλλου ὁμοῦς μέρους, πάντα ἡρέμουν καὶ ὁ οὐρανὸς ἦτον καθαρῶτατος. Ποῦ καὶ ποῦ ἐσυμπέραινες μόνον ἀπὸ τὸ λυγισμα τῶν κλημάτων ὅτι τὴν προτεραίαν εἶχε συνταράξει τὴν φύσιν θύελλα.

Ἐνῷ ὁ Τάρταρος παρετήρει πλοῖον σπλευόμενον μακρὰν, ἤχος πολλῶν φωνῶν ξένων ἤχησεν εἰς τὰς ἀκοάς του. Καὶ πάλιν αὐτὴ ἡ γκριαυγίσσα, εἶπε, καὶ ὤρμησεν ἔξω τοῦ πύργου· ἀλλ' ἐστάθη εὐθύς· ἡ ὁδὸς ἢ φέρουσα εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦτον τόσῳ στενὴ ὥστε οὔτε δύο ἄνθρωποι ἐδύναντο νὰ βαδίσωσι κατὰ μέτωπον. Οἱ ἀναβάντες ἦσαν Ῥῶσοι ἀξιωματικοί. Πλησίον τοῦ ὄχυροῦ, εἰς τὸ ἀποκρημνότερον μέρος τοῦ βράχου, ὑπῆρχε μικρά τις θέσις, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐστάθη ὁ Τάρταρος σιωπηλός, ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὴν γῆν, καὶ φοβούμενος μὴ τὸν ἐγγίσωσι τὰ ἐνδύματα τῶν ἀπίστων. Οἱ Ῥῶσοι ἐγέλων μὲν καὶ ἐλάλουν, ἀλλ' ἐβαλλον καὶ μετ' προσοχὴν τοὺς πόδας ἐπὶ τῶν ὀλισθηρῶν πετρῶν. Πολλοὶ εἶχον φθάσει εἰς τὴν πύλην τοῦ πύργου, καὶ τις αὐτῶν, νέος, φέρων στολὴν κοκκίνην, εὐώδης καὶ εὐπρεπῆς, σταθεὶς ἄνω

τῆς κλίμακος, ἀνέκραξε φαιδρῶς· «Ἐθριαμβεύσαμεν! ἐνίκησαμεν τὰς δυσκολίας τῶν Θερμοπυλῶν· τώρα, ὠραία μου εξαδέλφη, δός με τὴν ἄδειαν νὰ σέ βοηθήσω, δός με τὴν χεῖρά σου.»

— Ἰδοῦ, ἀπεκρίθη φωνή τις λιγυρά καὶ γλυκεῖα· καὶ τῆς φωνῆς ταύτης ὁ ἤχος κατέπληξε τὴν καρδίαν τοῦ Τζελλαλεδδίν, διότι τὴν ἐγνώριζε καὶ τὴν ἠγάπα πρὸ πολλοῦ. Κάτωθεν αὐτοῦ ἤρχετο νέα τις, φοροῦσα ἐσθῆτα πρασίνην ἀμαζόνος, περιγράφουσαν χαριέντως τὴν προτομὴν καὶ πίπτουσαν πολὺπτυχον περὶ τοὺς πόδας τῆς. Ὁ μαῦρος πέτασός τῆς ἀνεδείκνυε λαμπρότεραν τὴν λευκότητα τῆς ὑπερύθρου ὀφειῶς τῆς, καὶ βόστρυχοι κόμης ξανθῆς ἐκυμάτιζον ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς. Ἐπροχώρησε βασταζομένη ἀπὸ τὸν ὁδηγόν τῆς, ἔφθασε πλησίον τοῦ Ταρτάρου ὅστις, ἰστάμενος ἀκίνητος, ἀπολιθωμένος σχεδόν, μετὰ καρδίαν ὁμοῦς πάλλουσαν, ἤσθάνετο τὴν εὐωδίαν τῆς κόμης τῆς. Αἶφνης φωνὴ φρικώδης ἠκούσθη· ὁ ἀξιωματικὸς ὀλισθήσας ἄσπεκε τὴν χεῖρα τῆς νέας, αὐτὴ δὲ ταλαντευθεῖσα ἐκλονήθη καὶ οἱ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ ἔδραμον πάραυτα· ἀλλ' ὁ Τάρταρος, προλαβὼν ἀρπάζει μὲ βραχίονα σιχαρὸν τὴν ξένην, τὴν σηκώνει ὡς βρέφος, καὶ πρὶν ἢ προσφάσῃ νὰ ἀνανήψῃ, τὴν ἀποθέτει εἰς τὴν πύλην τοῦ πύργου. Καὶ ἡ μὲν νέα τὸν εὐχαριστεῖ ὑποτραυλίζουσα, ὁ δὲ κομψὸς ἀξιωματικὸς ἐκφράζει εὐγνωμοσύνην· ἀλλ' ὁ Τάρταρος θέλει νὰ μακρυνθῇ· ὅπως ὁμοῦς γυναῖκες φράσσουσιν ἐκ νέου τὴν διόδον, καὶ ταύτας ἀκολουθοῦσι πολλοὶ ἄλλοι ἀξιωματικοί. Ἀνυπόμονος καὶ ἀγανακτῶν διότι ἡ νέα συνδιελέγετο μετὰ τὸν ὁδηγόν τῆς, δάκνει τὰ χεῖλη του.

— Δὲν εἶναι τοῦτο, ἔλεγεν ἐκείνη, τὸ παράθυρον περὶ τοῦ ὁποῖου μετ' ὠμίσεις χθές;

— Μάλιστα, κυρία· ἰδὲ τὴν κοκκίνην ταύτην πέτραν· εἶναι αἷμα... Πλὴν οἱ ἐντόπιοι θὰ γνωρίζουν καλῆτερόν μου τὴν ἱστορίαν... Ἀκουε, Τάρταρε, δὲν ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοῦτο τὸ παράθυρον ἡ Γενοῦιτις ἡγεμονίς· ὅταν οἱ πρόγονοί σου ἐκυρίευαν τὸ φρούριον; Ὁ Τάρταρος ῥίψας ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀξιωματικοῦ βλέμμα ὑπεροπτικὸν ἀπεκρίθη·

— Ἀγνοῶ ἂν ἡ ἱστορία αὕτη εἶναι ἀληθινὴ ἢ ξυρῶ ὁμοῦς θετικώτατα ὅτι οἱ πρόγονοί μου ἐκρήμνισαν πολλάκις ἀπὸ τοῦτο τὸ παράθυρον τοὺς αὐθάδεις ὅσοι ἐτόλμων νὰ μὴ δεικνύουν πρὸς αὐτοὺς σέβας.

Εἶπε καὶ ἔγεινεν ἄφαντος.

— Ἀ! Ἀ! ἀνέκραξεν ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ καγχάζων, ὁποῖος βάνυτος ἄνθρωπος! Ἐπρεπεν ἡ κυβέρνησίς μας νὰ διορθώτῃ τοῦτον τὸν λαόν καὶ ὃχι νὰ τὸν μεταχειρίζεται μετὰ τὴν συγκατάβασιν.

— Πῶς; κύριε Βελογράφο, εἶπεν ἡ νέα· μετὰ τὴν τραχύτητα τῆς ἀπαντήσεως πρέπει ν' ἀποδώσετε εἰς τὸν ἑαυτὸν σας! Ἐὰν πρέπη νὰ κρίνω ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν του, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος δὲν μ' ἐφάνη χυδαῖος· δὲν τὸν μετεχειρίσθητε ἀρκετὰ εὐγενῶς καὶ τὸν ἐπροσθάλλατε.

— Συμπάθειον, κυρία Ζουδμίλλα! πρέπει ἡμεῖς οἱ νικηταί, νὰ κάμνωμεν φιλοφρονήσεις πρὸς τοὺς νικημένους;

— Τί δμιλεῖτε διὰ νικημένους καὶ νικητάς ! Ἡ Κριμαζία δὲν κατεκτήθη διὰ τῶν ὀπλων.

— Ὠραία λόγια ! εἶπεν ὑπολαβούσα ἄλλη τις κυρία. Ποσάκις εἶχα συμβουλευθεῖ τὴν μακαρίτιδά μητέρα σου νὰ μὴ σὲ συγχωρῇ νὰ ἀναγινώσκῃς βιβλία ἐπικίνδυνα ! Πλὴν ἡ κυρία ἤθελε νὰ σὲ προκόψῃ, νὰ σὲ φωτίσῃ. Ἴδου ὁ καρπὸς τῶν ἀρχῶν τῆς Σήμερον λύεις τὰ ζητήματα ὡς καθηγητὴς πανεπιστημείου.

— Πρὸς τί αὐτὴ ἡ ἐπίπληξις, ἀγαπητὴ μητέρα ; ἀπεκρίθη ἡ νέα ἐνθαρρυσμένη ἡλέησα μόνον.

— Σὲ παρακαλῶ νὰ σιωπήσῃς. Τοιαύτη ἦτον συνήθως ἡ διαταγὴ ἡμῖς ἐπιτελείονε πᾶσαν συζήτησιν μεταξὺ μητρὸς καὶ προγονῆς.

Οἱ νέοι ἐσπούδαζαν νὰ γαληνίσωσι τὴν τρικυμίαν, καὶ ὁ πυροβολιστὴς διηγήθη λεπτομερῶς τὴν ἱστορίαν τῆς Γενουτίδος ἡγεμονίδος· ὅλα ὁμῶς ὑπῆρξαν μάταια, διότι ἡ πρώτη φαιδρότης εἶχε παρελθεῖ.

Μετ' ὀλίγον ἡ συνοδία ἐξεβόδουσα τοῦ πύργου ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦταν οἱ ἵπποι καὶ ἡ ἀμαξά. Ἡ νέα ἀνέβη μικρὸν ἵππον ἀγγλικόν, ἡ δὲ μητρὶς ἐκάθησεν εἰς δρόσκηγ. (1)

Καθ' ὁδὸν ἀπήντησαν τὸν Τάρταρον ἐπιστρέφοντα βραδέως εἰς τὸ χωρίον του· ὁ δὲ πυροβολιστὴς, ἅμα ἰδὼν αὐτόν, ἐπλητίασε τοὺς συντρόφους του. Ἡ νέα, ὁλοκλινόμενος, διέβη πλησίον τοῦ ἀγνώστου χωρὶς νὰ τὸν παρατηρήσῃ· αὐτὸς ὁμῶς εἶδεν ὅτι τὸ πρόσωπόν τῆς ἦτον τεθλιμμένον, καὶ ὅτι ἐσπόγγιζε τοὺς δακρύοντας ὀφθαλμούς της. Τὴν ἐβλεπε δὲ μακρόθεν, προσπαθῶν νὰ μαντεύσῃ τὴν αἰτίαν τῆς λύπης της.

— Διὰ τί τάχα κλαίεις ; εἶλεγε καθ' ἑαυτόν. Αἱ γυναῖκες πάσχουν καὶ αὐταὶ ὡς καὶ οἱ ἄνθρωποι ! ὦ ! ἐὰν ἐδύναμην νὰ ἐναγκαλισθῶ αὐτὴν μίαν μόνην στιγμὴν καὶ νὰ μεταβάλω τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς αἰωνιότητα ! Ποτὲ δάκρυ δὲν θὰ ὑγραίνῃ τὰ βλέφαρά της· ὅλας τῆς τῆς λύπας θὰ οἰκαιοποιούμην ἐγὼ· ἀλλὰ ποῖον ὄνειρον ! Ἐμπορῶ κἂν νὰ τὴν φαντασθῶ ; δὲν εἶναι κόρη τοῦ ἐχθροῦ μου, τοῦ ἐχθροῦ τῆς πίστεώς μου ;

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Τάρταρος εἶχε τοὺς ὀφθαλμούς προσηλωμένους καὶ ἄκων εἰς τὴν νέαν, καὶ τὴν παρηκολούθει βῆμα πρὸς βῆμα.

Τὴν ἠκολούθησε δὲ οὕτω πως ἕως τοῦ τῆς εἶδεν ἐμβᾶσαν εἰς τὴν αὐλὴν μενάλῃς οἰκίας· τότε κεντήσας τὸν ἵππον διέβη τὸ χωρίον καλπάζων.

— Ἴδου ὁ Τζελλαλεδδίν-μπεης ! ἀνέκραζον οἱ χωρικοί· καὶ ἠτένιζον τὸ νέος τῆς κόνεως τὸ ὁποῖον ἀνύψουν οἱ πόδες τοῦ ἵππου του.

Καταγινόμενος αἰωνίως εἰς τὸ κυνήγιον ἢ καὶ εἰς συνδιαλέξεις μετὰ τοῦ πατρὸς του, ὁ Τζελλαλεδδίν δὲν εἶχε ποτε οὐδὲ ἀναζητῆται τὸ ὠραῖον φύλλον, οὐδὲ σκεφθῇ περὶ αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπέεραν τινὰ, ἐνῶ ἐπεριφέρειτο εἰς τὴν κοιλάδα, ἤχος ἐναρμόνιος ὀργάνου μουσικοῦ καὶ φωνῆς μελωδικῆς ἐγλύκανον τὰς ἀκοάς του· ἡ φωνὴ αὕτη ἤρχετο ἀπὸ παραθύρου πλησίον τοῦ ὁποίου ἐκάθητό τις νέα. Οἱ τόνοι ἦσαν παθητικοὶ ὡς τόνοι καρδίας δεινοπαθούσης. Καὶ ποτὲ μὲν ἀνυψοῦντο ἁρμονικῶς ὡς κελὰ ἡμῶν ἀηδόνος, ποτὲ δὲ ὡμοιάζον στεναγμὸν γοερὸν, καὶ ἄλλοτε, μιμούμενοι τὴν φαι-

δρότητα ἄτματος θερμώδους, ἐθελγον τὴν ἀκοὴν καὶ κατένυγον τὴν καρδίαν. Ἡ νέα σιωπήτατα ἐκλείπε τὸ παράθυρον, ὁ δὲ Τάρταρος εἰσεχώρησεν εἰς τὸ δάτος καταδιωκόμενος ἀπὸ τοῦ τόξου τῆς φωνῆς τῆς, τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο ὅτι ἐπανελαμβάνανε πᾶν φύλλον δένδρου σειόμενον ἀπὸ τὸν ζέφυρον.

Πολλάκις, μετὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, καὶ ὁ πιστὸς ἵππος του ἐστῆκετο μόνος ὑπὸ καστανεῖαν, κατέναντι τοῦ παραθύρου τῆς νέας· ἐὰν δὲ κατ' εὐτυχίαν ἦτον μόνη, ὁ Τζελλαλεδδίν τὴν ἠτένιζε πολλὴν ὥραν, ἤκουε τὸ ἄσμα τῆς, καὶ ὅταν αὐτὴ ἀνεχώρη, αὐτὸς ἔμενεν ἀκίνητος καὶ ἐλογίζετο εὐδαίμων. Ἐὰν ὁμῶς ἦσαν περὶ αὐτὴν καὶ ἄλλοι, ἡ συνωμίλει μὲ νέους ἀξιωματικούς, τὸ θωμανικὸν αἷμά του ἀνέθραξεν εἰς τὰς φλέβας του· ἡ καρδία του τὸν παρώτρυνε νὰ ὁρμήτῃ μεταξὺ ἐκείνων, νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ μὲ τὸ ἐγχειρίδιόν του, καὶ ἔπειτα, ἐπιστρέφων ὑπὸ τὸ δένδρον του, νὰ θαυμάσῃ τὸν θεστυρόν του· ἀδιάφορον ἐὰν τὸν ἐθαύμαζε μακρόθεν ! ὅ, τι ἐπιθύμει ἦτον τὸ νὰ μὴ εἶναι κανεὶς ἄλλος μέτοχος τοῦ βλέμματος, τοῦ μειδιήματος, τῆς ἀγγελικῆς ἐκείνης φωνῆς.

Καὶ ἰδοὺ ἀπροσδοκῆτως ἡ σύμπτωσις ἡ ἡ πρόνοια ἐβρίσκει τὴν νέαν, κατὰ τὴν ἡμέραν περὶ ἧς ὡμιλήσαμεν, εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ἡ ἐστία τοῦ πάθους ἦτον εἰς τὸ στήθος του· εἰς μόνος σπινθὴρ ἤρχει νὰ τὴν ἀνάψῃ.

Ὅστις ἀπὸ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας συνέζησε μετὰ γυναικῶν, συνέφαγε, συνεχόρευσε ἢ καὶ συμπεριεπάτησε μετ' αὐτῶν, δὲν γνωρίζει τὴν δύναμιν τοῦ αἰσθήματος ἀνδρὸς ἐγγίσαντος πρώτῃν φορὰν καὶ χεῖρα μόνον γυναικός. Ἡ ἰδέα αὕτη μόνη ἐξῆλπε τὸ αἷμα τοῦ νέου, καὶ κατεττάρασε τὴν καρδίαν του. Ὅποια αἰσθήματα, ὅποια ἐπιθυμίαι, ἄγνωστα ἕως τότε εἰς αὐτόν ἐξυπνίσθησαν ! Καὶ τῶνόντι, ὁποῖαν ἀπέραντον τροχίαν διαγράφει ἡ φαντασία ! Μετὰ ὡς βέλος, μετεωρίζεται εἰς τὰ νέφη, καὶ μετὰ τὴν ἀκράτητον περιπλάνησίν της πίπτει ἐξησθενημένη καὶ ἀτονος ! Οὕτω καὶ ὁ Τζελλαλεδδίν, μετὰ τὰς διαπύρους ὀνειροπολήσεις του, ἐπανήρχετο εἰς τὴν πραγματικὴν ἀλλ' ἀπελπιστικὴν ἀλήθειαν. Ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ αἰσθημάτων ὅλως νέον ἐβλάστησεν εἰς τὴν καρδίαν του· ὁ ἔρως περιέστειλε τὸ κατὰ τῶν ξένων μῖσος καὶ ὁ νέος εὐλόγει τὸν πατέρα του διότι εἶχε διδάξει πρὸς αὐτόν τὴν Ῥωσικὴν.

Ὁ συνταγματάρχης Νικόλαος Λαυρεντιάδης Σ. εἶχε ὑπηρετήσῃ πολλά ἔτη πιστῶς τὴν πατρίδα του. Εἶχε πληθὺς τραυμάτων καὶ παρασῆμων, ἡγαπᾶτο ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους του, ἐτιμᾶτο ἀπὸ τοὺς ὑποδούλους, καὶ οἱ στρατιῶται τὸν ἀπεκαλοῦν πατέρα. Πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν εἶχε συζευχθῇ ὀρφανὴν, κηδεμονευσμένην ἀπὸ τὴν κόμησσαν Γ. . . φρόνιμον, τιμίαν, καὶ νοήμονα, τὴν ὁποίαν ἡγάπα περιπαθῶς. Οἱ δύο σύζυγοι συνέζων εὐτυχεῖς, βλέποντες μάλιστα προκόπτον ἐν πνεύματι καὶ ἡλικίᾳ τὸ μόνον τέκνον των, τὴν Ζουδμίλλαν. Ἡ μήτηρ, ἀφιερωθεῖσα εἰς τῆς θυγατρὸς τὴν ἀνατροφὴν, ἐχαιρε βλέπουσα καρποφοροῦντα τὰ μαθήματά της· αἰφνης ὁμῶς νόσος θα-

[1] Ὅχημα Ῥωσικόν.

νατηρόρος τὴν ἔφερεν εἰς τὸν τάφον, ἐνῶ ἡ νέα ἦτον εἰσέτι δεκατριετής. Καὶ ὁ μὲν Κ. Σ. ἦτον κατ' ἀρχὰς ἀπαρηγόρητος· ἀλλὰ, μετρίως βαθυμῶν τῆς λύπης του, ἀνεφανή εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀποσυρθῆ. Διαταχθεὶς ἐν τούτῳ νὰ ἐκστρατεύσῃ δὲν εἶχε ποῦ ν' ἀφήτῃ τὴν θυγατέρα του εἰς τινὰ νὰ τὴν ἐμπιστευθῇ. Ἐν τῷ αὐτῷ ἀμηχανίᾳ εὐρισκόμενος, ἐνώριζε χήραν, Ἀνίσσαν Ἰωάννου τὸ ὄνομα, ἥτις ἐπρότεινε νὰ λάβῃ χάριν φιλίας παρ' αὐτῆς τὴν Ζουδμίλλα, ὑποσχεθεῖσα νὰ φροντίξῃ ἐπιμελῶς περὶ αὐτῆς. Καὶ τῶντι, ἐξεπλήρωσε τότε ἀκριβῶς τὴν ὑπόσχεσιν, ὥστε ὅταν ὁ Κ. Σ. ἐπέστρεψεν, ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὴν, χάριν εὐγνωμοσύνης, καὶ τὴν καρδίαν καὶ τὸ ὄνομα του, τὰ ὁποῖα ἡ χήρα δεχθεῖσα προθύμως συνανεχώρησεν εἰς Κριμμαίαν. Ἡ κυρία ὅμως Ἀνίσσα δὲν ἦτον πλέον ὁποῖα ἐφανή πρὸ τοῦ γάμου· ὁ ταλαίπωρος συνταγματάρχης, συνειδησμένος εἰς τὴν ἡπιότητα τοῦ χαρακτῆρος τῆς πρώτης συζύγου του, κατετήκετο θανατηφόρως ἀπὸ τὸ φίλερι τῆς δευτέρας. Ὁ στρατηγὸς Ποτέμκιν εἶχεν ἐπικινέσει τὴν γενναϊότητά του κατὰ τὰς μάχας, διότι ὥρμα πρῶτος κατὰ τῶν ἐχθρικών ὀχυρωμάτων, καὶ δὲν ὤχρῖα ποτέ ἐνώπιον τοῦ ξίφους ἢ τοῦ πυρός τοῦ ἐχθροῦ· ἀλλ' ὅταν ἤκουε τὴν Ἀνίσσαν κτυποῦσαν τὸν πόδα καὶ φωνάζουσιν, «Δὲν θέλω!» ἤθελε νὰ κρυβῇ ὑπὸ τὴν τράπεζαν.

Σωκράτης ὁ ἀνεκτικώτερος τῶν θνητῶν, ἐσύγκρινε τὰς λαιδορίας τῆς φιλάτης συζύγου του μὲ βροντάς, καὶ τὸ νερὸν μὲ τὸ ὁποῖον τὸν περιέχει μὲ τὴν βροχήν τὴν παρακολουθοῦσαν ἐκείνας. Ἀλλ' ἡ Ἀνίσσα, μὴ καταδεχομένη νὰ μιμηθῇ τὴν Ξανθίππην, ἐφεύρε νέαν μέθοδον· ἔχυνε δάκρυα. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ συνταγματάρχης ἐδοκίμασε νὰ κατασκοπήσῃ τὸ ἀσθενέστερον μέρος τοῦ ἐχθροῦ διὰ νὰ τὸν καταστήσῃ ἀπόμαχον, ἀλλ' ὅταν ἐπίσθη ὅτι ἡ σύζυγός του ἦτον ἄλλη ἀπόρρητος Κάλπη, (Γιβραλτάρ,) ἐκυψε τὴν κεφαλὴν καὶ κατέθεσε τὰ ὄπλα.

Ἡ κόρη του ἐπάσχε πλέον αὐτοῦ. Καὶ τοι ἔχουσα ἐκ φύσεως τὰ σπέρματα εὐγενῶν καὶ σπανίων προτερημάτων, εἶχεν ὅμως καὶ τὴν ἀνάγκην χειρὸς ἐπιτηδεΐας διὰ νὰ τὰ καλλιεργήσῃ. Ἐγκαταλειμμένη εἰς τὴν ἰδίαν διάκρισιν, ὅσας τούλάχιστον δὲν ἤκουε τὰς μωρολογίας τῆς μητρειᾶς τῆς, ἀνεγίνωσκε τέρψεως ἕνεκα ὅλα τὰ τυχόντα βιβλία, καὶ οὕτως ἐγέμιζε τὴν κεφαλὴν μὲ πλῆθος παραδοξολογιῶν. Ἀκύμαντος μὲν ἦτον εἰσέτι ἡ καρδία τῆς, ἐτοίμη δὲ νὰ ἤλεκτριεθῇ κατὰ τὴν πρώτην περίστασιν. Ἐνέμενεν ἀνεκδοτάως εἰς τὰς ἰδέας τῆς, καὶ ἰδοὺ ὁ κύριος λόγος δι' ὃν συνέβαινον συνεχῶς ἔριδες μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς μητρειᾶς τῆς, ἥτις ὅμως δὲν ἔπαυε σκεπτομένη περὶ τῆς διὰ πλουσίον γάμου ἀποκαταστάσεως τῆς Ζουδμίλλης.

Ἡμέρας τινὰς ἀφοῦ ἐπεσκέφθησαν τὸ φρούριον εἰργάζοντο καὶ αἱ δύο πλησίον μικρὰς τραπέζης· ὁ δὲ συνταγματάρχης ἐπεριφέρετο εἰς τὸν αὐτὸν θάλαμον καπνίζων καὶ δίδων διαταγὰς εἰς τοὺς ὑποδεεστέρους του. Ἰππεύς τις, εἰσελθὼν ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ εἰς τὴν αὐλὴν, ἀνέβη σπουδάζων τὴν κλίμακα καὶ παρου-

σιάζθη εἰς τὸν θάλαμον. Ὁ συνταγματάρχης ἐχαίρεισεν αὐτὸν εὐμενῶς, ἡ κυρία Σ. ἐβάλλε ταχέως τὸν κεκρόφαλόν τῆς, ἡ δὲ Ζουδμίλλα ἐκυπτεν ἐπάνω τοῦ ἔργου τῆς, διότι ἡ γυναικεῖα καρδία τῆς προσηθάνετο ὅτι ἡ ἐπίσκεψις σκοπὸν εἶχεν αὐτὴν τὴν ἰδίαν· ἰδοὺ διὰ τί ἤρρυθία.

— Εἰς τί χρεωστῶ τὴν εὐγενῇ σας ἐπίσκεψιν; ἠρώτησεν ὁ συνταγματάρχης παρατηρήσας τὴν ἀμηχανίαν τοῦ ξένου· στραφεὶς δὲ πρὸς τινὰ ὀπηρέτην, σταῖλέ με, εἶπα, τὸν διερμηνέα.

— Εἶναι περιττὸν, ἀπεκρίθη ὁ Τάρταρος, διότι ὁμιλῶ τὴν Ῥωσικὴν. Εἶμαι υἱὸς τοῦ Τσαγῆρ-Ἀγαδοῦρ κυρίου τοῦ παρακειμένου χωρίου. Ὁ πατήρ μου παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ διαφυλάξῃ τὴν ζωὴν σας.

— Εὐχαριστῶ! εἶπεν ὁ συνταγματάρχης. Χαίρω ὅτι σὰς ἐγνώρισα. Ἰδοὺ ἡ σύζυγός καὶ ἡ κόρη μου. Λάβετε, μπέη, τὴν καλοσύνην νὰ καθήσετε.

Ὁ Τζελλαλεδδὶν διηγήθη ἱστορίαν τὴν ὁποῖαν ἐπλασσε καθ' ὁδόν, διὰ νὰ εὕρῃ ἀφορμὴν νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ῥώσου, καὶ ὁμιλήσῃ περὶ τινὸς ἵππου τὸν ὁποῖον ἐπεθύμει ν' ἀγοράσῃ. Ὁ δὲ συνταγματάρχης, ὅστις ἠγάπα τοὺς ἵππους, ἤχισε νὰ ἐπαινῇ ἐνθουσιωδῶς τὴν ὠραιότητα καὶ τὰ προτερήματα τῶν ἰδικῶν του, ἐνῶ ὁ μπέης ἤκουε προσεκτικῶς, ρίπτων ἐνίοτε λαθραῖον βλέμμα πρὸς τὴν Ζουδμίλλα, ἥτις ὀλονέν κύπτουσα τὴν κεφαλὴν ἐκέντε· ἀδιακόπως.

— Βλέπω, εἶπεν ἡ κυρία Σ. . . βαρυνθεῖσα νὰ σιωπῇ πρὸ πολλοῦ, ὅτι λαλεῖτε ἀξιόλογα τὰ Ῥωσικά· ποῦ τὰ ἐμάθατε;

— Εἶχα πολλὰς σχέσεις μὲ Ῥώσους.

— Λοιπὸν, εἶναι καιρὸς νὰ γίνετε καὶ Ῥώσος. Εἰπέτε με, παρακαλῶ, δὲν εὐχαριστεῖσθε νὰ παραδεχθῆτε τὰς συνηθείας μας, νὰ παραιτήσθε τὰ χαρέμιά σας καὶ νὰ ἀφίνετε ἐλευθέρως τὰς γυναῖκάς σας;

— Εἶν' ἐναντίον τῆς θρησκείας μας.

— Ἀ! ἔχετε συνηθείας βαρβέρους. Εἰπέτε με ἐν τούτῳ, ἔχετε πολλὰς γυναῖκας εἰς τὸ χαρέμιόν σας;

— Καμμίαν, ἐπειδὴ δὲν εἶμαι ὑπανδρευμένος, ἀπεκρίθη ἐρυθρίασας ὁ Τάρταρος.

— Καλ' ἡμέρα σου, ἐξαδέλφη μου! καλ' ἡμέρα σου θεῖα μου! εἶπεν ὁ Βελογράδορ εἰσελθὼν μὲ σπουδὴν εἰς τὸν θάλαμον, καὶ φιλήσας τὴν χεῖρα τῆς Ἀνίσσης καὶ τὴν τῆς Ζουδμίλλης. Ὁ δὲ Τάρταρος σκυθρωπάσας ἐσηκώθη.

— Ποῦ ὑπάγετε, μπέη; Προσμεῖνατε, ὀλίγον, θὰ σὰς δείξω τὴν Ἀφροδίτην μου, ἄλογον θαυμάσιον, ἔχει λαιμὸν κύκνου, μέτωπον ὕψην . . . καὶ ὀμμάτια . . . ὀμμάτια ὁποῖα δὲν ἔχει καμμία κόρη τῆς Γεωργίας! Προσμεῖνατε λοιπὸν!

Ἀλλ' ὁ μπέης ἀνεχώρησεν ὑποσχεθεὶς νὰ ἔλθῃ ἄλλοτε.

— Ἀξιόλογοι ἄνθρωποι αὐτοὶ οἱ Τοῦρκοι, εἶπεν ἡ σύζυγός τοῦ συνταγματάρχου· μὲ φαίνεται ὅτι ἦτον ἐκεῖνος ὁ ἴδιος τὸν ὁποῖον ἀκηντήσαμεν εἰς τὸ φρούριον· δὲν τὸν παρετήρησες, Ζουδμίλλα;

— Ὅχι! ἀπεκρίθη ἐρυθρίασασα ἡ νέα.

— Εἴτ' ἐκεῖνος, εἴτ' ἄλλος, εἶπεν ὁ Βελογράδος, εἶναι ὅλοι τῆς ἰδίας κατασκευῆς. Τῇ ἀληθείᾳ, θεία μου, ἀπορῶ ποῖαν εὐχαρίστησιν εὐρίσκετε δεχόμενοι τοὺς βαρβάρους τούτους εἰς τὴν οἰκίαν σας. Ἐχουν τρόπους...

— Θέλεις λοιπὸν νὰ χορεύουν τὸ μεκουέτον; Ἡξεύρεις ὅτι ὁ συνταγματάρχης χρεωστῇ νὰ ἔχῃ σχέσεις με αὐτούς· ἀλλὰ καὶ πλην τούτου με φαίνεται ὅτι ἡ διαγωγή των εἶναι πολλὰ τακτική. Ἐὰν ἐβλεπες με ὅποιαν καλοσύνην ὑπεδέχθη ἡ αὐτοκρατορίσά μας τοὺς μπέηδες! Ὑπῆγα καὶ ἐγὼ καὶ τοὺς εἰδα. Ὁρῶν θάμα τῶνόντι!

Καὶ ἡ Ἀνίσσια διηγήτῃ λεπτομερῶς τὸ ταξείδιον τῆς Αἰκατερίνης καὶ πλῆθος αὐλικῶν διατυπώσεων.

— Ἐχετε εἰδήσεις τοῦ ἀδελφοῦ σας, ἠρώτησε με σπουδῇ ὁ συνταγματάρχης τὸν Βελογράδον καθ' ἣν στιγμήν ἡ σύζυγός του ἐσιώπησε διὰ νὰ λαβῇ τὴν ἀναπνοὴν τῆς· παῦ εὐρίσκεται;

— Εἰς Πετρούπολιν. Χθὲς ἔλαβα γράμμα του. Εἶν' εὐτυχέστατος· αἰωνίως διασκεδάζει καὶ προβιάζεται. Ἡξεύρετε ὅτι ἦλθα νὰ σὰς ἀποχειρετίσω;

— Καὶ ποῦ, με τὸ καλόν;

— Εἰς τὸ στρατόπεδον δι' ὀλίγον ὁμῶς καιρὸν. ἐλπίζω. Δὲν ἤμπορῶ νὰ ζήτω παρὰ μεταξύ σας. Θὰ ἐπιστρέψω ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον διὰ νὰ προσπέσω, ὡραία μου ἐξαδέλφη, εἰς τοὺς πόδας σου.

Καὶ ἀνεχώρησεν. Ἐνῶ δὲ βάλλει εἰς τὸ δισάκκιόν του τὰ μῦρα καὶ τὰ ἀρώματα του, ἄς εἰπῶμεν ὀλίγα τινὰ περὶ αὐτοῦ. Ὁ κομφὸς οὗτος ἀξιοματικό· ἦτον υἱὸς συγγενοῦς τινος τῆς Ἀνισσίας, τὴν ὠνόμαζε δὲ θείαν κατ' ἔθος ῥώσικόν, κατ' ὃ οἱ συγγενεὶ καὶ τίτλοι διατηροῦνται μέχρι τοῦ δεκάτου βαθμοῦ. Εἶχε δὲ καὶ τινὰ περιουσίαν καὶ ἀνατροφὴν ὅχι εὐκαταφρόνητον· ἀλλ' ἦτον σήματις καὶ κοῦφοι, ἔκαυχάτο διὰ τὸ σχῆμα τῶν ἐνδυμάτων του, καὶ ἐδράτετο πάσης εὐκαιρίας διὰ νὰ ὁμιλήτῃ περὶ τῶν ὑπαρχόντων του, περὶ τῶν μεγάλων σχέσεών του καὶ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀξιοματικοῦ τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς. Καὶ ἐχλεύαζον μὲν ὅλοι τὰς κομπορήμοσύνας του, τὸν ἐθεώρουν δὲ ὡς καλὸν νέον.

Ὁ Τάρταρος ἐπεσκέφθη, κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του, τὸν συνταγματάρχην τὴν ἐπιούσαν. Τῇ φορᾷ ταύτῃ δὲν ἦτον τότε συνεσταλμένος· ἤρεσε δὲ πολὺ εἰς μὲν τῇ Κυρίαν Σ. . . διότι ἤκουε τὰς ἀπεραντολογίας τῆς, εἰς δὲ τὸν συνταγματάρχην διότι ἀγορᾶ σας ἐπλήρωσε πλουσιοπαρόχως τὴν ὡραίαν του Ἀφροδίτην. Ἀμφότεροι δὲ τὸν παρεκάλεταν νὰ τοὺς ἐπισκέπτεται συνεχῶς. Ἐνα μῆνα μετὰ ταῦτα ἡ Ζουζμίλλα ἔγραψε τὴν ἐπομένην ἐπιστολὴν πρὸς τινὰ φίλην τῆς·

« Μὲ κτακρίνεις, Δάσιγχα, διότι σὲ γράφω σπανίως. Πίστευσε ὁμῶς ὅτι δὲν ἔχω καιρὸν· φαντάσου ὅτι ἀφότου ἦλθομεν εἰς Κριμαίαν ἐκέντησεν ὅσω ἐσθῆτας διὰ τὴν μητέρα μου, καὶ ὡς ἠξεύρεις ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι ἀπέραντος. Καὶ ὁμῶς εἶναι παράδοξον πῶς δὲν κατορθῶν νὰ συνειθίσω νὰ δίδω ὄνομα μητρὸς εἰς τὴν γυναῖκα αὐτὴν· ὅσκις τὴν ὀνομάζω οὕτω, με φαίνεται ὅτι ἐξυβρίζω τὸν ἄγγελον

τῆς νηπιότητός μου, τὴν ἀληθινὴν μου μητέρα. Ἀλλοίμονον! φιλότατη μου Δάσιγχα, δὲν ἔχω τὴν ἀδελφὴν οὔτε νὰ κλαύσω. Προσπαθῶ νὰ καταπνίξω τὴν λύπην μου, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς μόνον βλέπει. Πολλὰ συνεχῶς ἡ καρδία μου εἶναι βαρεῖα καὶ περίλυπος· με φαίνεται ὅτι ὁ οὐρανὸς ἀφήρεσε πᾶσαν χαρὰν ἀπὸ ἐμὲ καὶ ὅτι δὲν με μένει πλέον καμία εἰς τοῦτον τὸν κόσμον.

Τί νὰ σὲ εἰπῶ διὰ τὴν Κριμαίαν μας; δὲν γνωρίζω παρὰ μόνην τὴν κοιλάδα ὅπου διαμένει τὸ σὺνταγμα τοῦ πατρός μου. Ἡ τοποθεσία εἶναι μαγευτική· ὅποιοι κῆποι ὡραῖοι καὶ ὅποια ἄνθη! Δὲν θὶ με πιστεύσης ἂν σὲ εἰπῶ ὅτι αἱ ἀμυγδαλεῖς καὶ αἱ ἐλαῖαι αὐξάνουσιν ἐδῶ ὡς αἱ σημῦδα τοῦ τόπου μας. Ὅποιαί πηγαί! ὅποιοι ῥύακες διαυγέστατοι! Ἐσὺ· ναξὰ διὰ σὲ διάφορα κογχύλια. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν κατετρόμαξα ὅταν εἶδα τὴν θάλασσαν ταραττομένην ἀπὸ τοὺς ἀνέμους, καὶ τὰ κύματα ὑπερυψούμενα ὡς ἂν ἤθελον νὰ κατακλύσωσι τὸν κόσμον. Ὅσκις ὁμῶς ὁ καιρὸς γαληνῆς, αὕτη εἶναι διαφανὴς καὶ γλυκεῖα ὡς ῥύαξ· καὶ σήμερον ἀρέσκομαι νὰ τὴν παρατηρῶ.

Ἡ συναναστροφή μας εἶναι ἀρκετὰ καλὴ, περιηγούμεθα εἰς τὰ περὶ, καὶ ἐνίοτε ὑπάγαγουεν εἰς τὸν χορὸν· ἡ στρατιωτικὴ μουσικὴ εἶναι ἀξιόλογος, καὶ δὲν πάτχομεν ἑλλειψιν χορευτῶν· ἀλλὰ πρέπει νὰ σὲ ὁμιλήσω διὰ τινὰ νέαν γνωριμίαν, διὰ νέον τινὰ μπέην Τάρταρον πλουσιώτατον, ὅστις μᾶς ἐπισκέπτεται συνεχῶς. Παρατήρησα ὅτι δὲν ἀγαπᾷ τὸν Βελογράδον· Γνωρίζεις τὸν ἀηδὴ τοῦτον οἰηματίαν τὸν ὁποῖον οὐδ' ἐγὼ δύναμαι νὰ ὑποφέρω. Ὁ Βελογράδος τὸν προσέβαλεν ὅτε κατὰ πρῶτον συνηντήθησαν, καὶ τὸν προσβάλλει ὅσκις εὐρίσκει εὐκαιρίαν. Πολλάκις ὁ μπέης ἠρεθίσθη τόσο πολὺ ὥστε ὁ πατήρ μου εἶδε κ' ἐπαθεν ὅσω νὰ προλάβῃ τὴν μεταξύ των μονομαχίαν. Πρὸ τινων ἡμερῶν ὁ ἀνυπόφορος ἐκεῖνος μωρὸς ἀνεχώρησε, καὶ εἰμεθα ἡττυχοι. Ἡ μητέρα μου, ἡ ὁποία ἔχει χιλιάς ἀσχολίας, με ἀφίνει πολλάκις μόνην με τὸν μπέην, καὶ συνομιλοῦμεν ὥρας ὀλοκλήρους οἱ δύο. Μὲ ἀρέσκει πολὺ τὴν ἰδιότροπον τῆς γλώττης καὶ τῶν κρίσεών του εἶναι πνευματώδης, καὶ αἱ κυρίαι τὸν λέγουσιν εὐμορφον. Ὁμολογῶ κ' ἐγὼ ὅτι δὲν εἶναι ἀσχημος· πόσον ὡραίους ὀφθαλμοὺς ἔχει! . . . δὲν δύναμαι νὰ σὲ περιγράψω τὴν ζωηρότητά των, οὐδὲ δύναμαι νὰ τοὺς συνειθίσω ὅσκις μάλιστα με ἀτενίζει. Τώρα ἐνῶ σὲ γράφω εἶμαι μόνη εἰς τὸν κοιτῶνά μου, καὶ ἐρυθριῶ ἐνθυμουμένη τὸ βλέμμα του. Δεκάκις καθ' ἡμέραν συμβαίνει νὰ εἶμαι πολλὰ ἐνασχολημένη, ἀλλὰ μόλις προσηλόνει ἐπ' αὐτῶν μου τοὺς μαύρους καὶ φλογεροὺς ὀφθαλμούς του, καὶ αἰσθάνομαι, ἂν καὶ δὲν τοὺς βλέπω, ὅτι με καταφλέγουσιν ὡς ὁ ἥλιος τῆς μεσημβρίας, ἡ ὡς δύο ἄνθρακες καυστικοὶ ἀνημμένοι εἰς τὴν καρδίαν μου. Διὰ νὰ διασκεδάσω τὴν ταραχὴν μου παίζω κύμβαλον, τραγουδῶ, καὶ ὁ μπέης με ἀκούει με προσοχὴν ἀνέκφραστον. Ὑποθέτω ὅτι ἀγαπᾷ εἰς ἄκρον τὴν μουσικὴν. Ἐνίοτε μ' ἐρχεται ἰδέα τις τὴν ὁποίαν ἀποκρούω πάραυτα. Μὴ μ' ἐρωτᾷς ποῖα ἡ ἰδέα αὕτη, διότι μόλις τολμῶ νὰ τὴν ἀναπολή-

παιδί, ἡ ἰδία. Ὑγιαίνει, ἀγαπητή μου, μέ κραζοῦσι. »

Καὶ ἄλλος μὴν εἶχε παρελθεῖ, καθ' ὃν ὁ Τζελλα λειδοῖ, φλεγόμενος ἐτι μᾶλλον ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ μόλις ἐδύνατο νὰ περιστείλῃ αὐτό. Πολλάκις εὐρισκόμενος μόνος μετὰ τῆς νέας, ἐπεθύμει νὰ ἐξηγήσῃ τὸ εἶσθμά του· ἀλλὰ συνεχόμενος ἀπὸ φόβον ἀνυπερβλήτον, ἐσιώπα. Ἡ δὲ Ζουδμίλλα; Δὲν ἐδύνατο νὰ περιορίσῃ τὴν ταραχὴν τῆς, οὐδ' ἐδοκίμαζε νὰ τὴν ἐξηγήσῃ. Ἡ σιωπηλὴ καὶ εὐσεβὴς φιλοφροσύνη τοῦ ὠραίου μουσουλμάνου ἐκολάκευε τὴν φιλαυτίαν τῆς, καὶ τὸ παράδοξόν τῆς σχέσεως ταύτης ἐγχεύετο τὴν φαντασίαν τῆς. Δὲν ἐπρόβλεπε τί ἐδύνατο νὰ γεννηθῇ ἐξ αὐτῆς. Δὲν ἐνόμιζεν, ὅτι ἐδύνατο νὰ μεταβληθῇ εἰς ἔρωτα ἢ εὐχαρίστησιν τὴν ὁποίαν ἠθιγάνετο βλέπουσα τὸν νέον Τάρταρον, ἀκούουσα τοὺς λόγους του, καὶ ἱσακοντιζομένη ἀπὸ τὸ πῦρ τῶν ὀμμάτων του.

Ἀλλὰ, εὐνᾶται νὰ εἴπῃ ὁ ἀναγνώστης, ποῦ εἶχον τὸν νοῦν οἱ γονεῖς τῆς; Ὁ μὲν πατὴρ εἶχεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἵππους καὶ τὰ γυμνάσια τοῦ συντάγματός του, ἡ δὲ μήτηρ, ἀσχολουμένη εἰς τὰ τῆς εὐδαιμονίας αὐτῆς τε καὶ τῆς θυγατρὸς τῆς καὶ εἰς τὸν γάμον ταύτης, ἐσκέπτετο ὅτι δὲν ἔλειπεν εἰς τὸν μπέην μωαμεθανόν, διὰ νὰ γείνη κάλλιστος γαμβρός, εἰ μὴ μόνον τὸ βράπτισμα. Ἡ ἰδέα αὕτη ἀνεπτύχθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὴν κεφαλήν τῆς, καθόσον μάλιστα ἐγνώριζεν ὅτι ὁ μπέης ἐμελλε νὰ κληρονομήσῃ δύο πλουσιώτατα ὑποστατικά, πολλοὺς κήπους κειμένους εἰς τὴν εὐφορωτέραν τῶν κοιλαδῶν τῆς Ρωσίας καὶ ἀπείρους οἰκίας, καὶ ὅτι, πλὴν τῆς ἀκινήτου ταύτης περιουσίας, ὁ πατὴρ τοῦ νέου εἶχε καὶ χρήματα καὶ πολυτίμους λίθους. Ἀ! ἐὰν ὁ ἐρωτόληπτος μουσουλμάνος ἀπεφάσιζε νὰ βραπτισθῇ, ὅλα τὰ ἐμπόδια θὰ ἐξευμαλύνοντο καὶ ἡ Ζουδμίλλα θὰ ἐγίνετο πλουσιωτάτη πριγκίπισσα... πριγκίπισσα καὶ μὲν Ταρταρίς, ἀλλὰ πάντοτε ἔχουσα τίτλον λαμπρόν. Ἐσπέραν τινά, ἐνῶ ἡ κυρία Σ... ἔδρεπε καρπούς εἰς τὸν κήπον τῆς, ὁ δὲ συνταγματάρχης ἦτον εἰς τὸν θάλαμόν του ὁμοῦ μὲ τὴν θυγατέρα του καὶ τὸν μπέην, ἦλθεν ἀπροσδοκῆτως ὁ Βελογράδοφ.

— Μεγάλῃ εἰδήσις! μεγάλη εἰδήσις! ἀνέκραξε πόλεμος!...

— Μὲ ποῖον; καὶ διὰ τί; ἠρώτησεν ὁ συνταγματάρχης.

— Μὲ τὴν Τουρκίαν! τὸ διβάνιον, ἀφοῦ ἐπρότεινεν εἰς τὸ πρέσβυν μας ὄρους παραλόγους, τὸν ἐκείρισεν εἰς τοὺς ἐπτά πύργους. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ Ρωσία δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὑποφέρῃ τοιαύτην ὕβριν· λαμπρά! ἀξιόλογα! ἔχομεν πόλεμον, ἐκστρατεῖαν!

— Παραμύθια!

— Πῶς! ἔρχομαι ἀπὸ τὸ στρατόπεδον ὅπου εἶχαν θάψει διαταγαί.

— Ὅπως καὶ ἂν εἶναι, δὲν θ' ἀφήσουν τὴν Κριμαίαν χωρὶς στρατεύματα.

Καὶ ὁ μὲν συνταγματάρχης ἐσιώπησε πάραυτα διὰ νὰ μὴ προσβάλλῃ τὸν ξένον του· ὁ Βελογράδοφ ὁμοῦ δὲν εἶχε τὴν αὐτὴν εὐγένειαν.

— Ἐχετε δίκαιον, ἀνέκραξε, τὰ τέκνα τοῦ Μωάμεθ εἶναι ὅλα συνδεδεμένα καὶ ὅλα συνένοχα.

— Πέτρε!

— Ἀμαρτία βέβαια διότι δὲν διώκουν τὴν φυλὴν αὐτὴν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην. Θὰ βλέπωμεν ἀκόμη πολὺν καιρὸν τοὺς βαρβάρους κατέχοντας τὸ ὠραιότερον μέρος τοῦ κόσμου;

— Πέτρε, σιωπὴ!

— Ἐπρεπε νὰ συγκροτήσουν σταυροφορίαν, νὰ εἰσβάλουν εἰς τὴν Τουρκίαν, νὰ σφάξουν τοὺς Μουσουλμάνους, καὶ τότε ἡ Κωνσταντινούπολις θὰ γίνῃ ἐδική μας! Ἀ! πόσα πλοῦτη! πόσαι ὠραῖαι! ναι, ὠραῖαι νέαι! μὰ τὴν πίστιν μου θὰ καταγραφῶ πρῶτος εἰς τὸν σταυροφορικὸν τοῦτον πόλεμον.

— Σιωπὴ λοιπόν, εἶπεν ἐκ νέου ὁ συνταγματάρχης δεικνύων τὸν μπέην, πῶς ὁμιλεῖς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον!

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ μουεζὶμ ἐκάλει ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ παρκειμένου μιναρέ τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ἐσπερινὴν προσευχὴν. Ὁ μπέης σηκωθείς περιέφερεν ἀλληλοδιοδόχως βλέμματα ζοφερά ἐπὶ τοῦ συνταγματάρχου, τῆς Ζουδμίλλης καὶ τοῦ Βελογράδοφ.

— Καὶ διὰ τί νὰ μὴν ὁμιλήσω! ἐπανέλαβεν ὁ μωρός· ἰδοὺ ἡ ὥρα κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ πλυθῇ καὶ θὰ προσευχηθῇ.

— Κύριε ὑπολογαγέ, εἶπεν ὁ μπέης ἀρπάσας τὸν βραχίονά του, ὁ Θεὸς ἡξεύρει τίς τῶν δύο μας ἔχει περισσοτέρους λόγους διὰ νὰ προσευχηθῇ· ἐν τούτῳ, ἀγαπᾷς νὰ πλυθῇ μαζὶ μου κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν συνήθειάν σας;

Ὁ ἀξιωματικὸς ὠπισθοχώρησε καταπτοηθεὶς ἀπὸ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην πρότασιν.

— Τί λοιπόν, ἀνέκραξε, τί ζητεῖς ἀπὸ ἐμέ;

— Ἀπόδειξιν τῆς γενναιότητος τοῦ μέλλοντος σταυροφόρου· θέλω νὰ μάθω ἂν ἡ χεὶρ σου εἶναι τόσῳ ἀκλόνητος ὅσῳ δητικὴ εἶναι ἡ γλῶσσά σου.

— Μονομαχίαν! καὶ μὲ Τάρταρον! ὠραῖον πρᾶγμα! ὁ νόμος τῆς 21 Ἀπριλίου ἀπαγορεύει τὰς μονομαχίας.

— Τὴν ἀποποιεῖται λοιπόν; ἐσιώπησα σεβόμενος τὴν οἰκογένειαν ταύτην, ὅταν προσέβαλες τὸν τόπον καὶ τοὺς ὁμοθρήσκους μου. Τώρα προσβάλλεις καὶ ἐμέ τὸν ἴδιον. Ἐντροπή σου ν' ἀποβρίπτῃς τὴν πρότασίν μου.

Ὁ συνταγματάρχης ἐπροσπάθει νὰ κατευνάσῃ τὴν ὀργὴν τοῦ μπέην, καὶ παρεκίνει συγχρόνως τὸν Βελογράδοφ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν.

— Καμία αἴτησις συγχωρήσεως, εἶπεν ὁ Τάρταρος, δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐξαλείψῃ τὴν προσβολὴν ἀπὸ τὴν πρώτην συνάντησίν μας· ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μ' ἐφέρθη αὐθαδῶς· ἐσυγχώρησα τὴν βαρβαρότητα του· ἀλλ' αὐτὸς ἐξακολουθεῖ νὰ μὲ προσβάλλῃ... Ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ θὰ τοῦ ἐξερρίξονε τὴν γλῶσσαν! Δὲν θέλω νὰ μιάνω μὲ αἷμα τὴν οἰκίαν σας· πλὴν πρέπει νὰ μὲ δώσῃ ἱκανοποίησιν κατὰ τὰ ἔθιμά σας.

Ὅλοι τοῦ συνταγματάρχου αἱ παρακλήσεις ἀπέβησαν ἀτελεσφόρητοι. Ὁ Ὀθωμανὸς ἐμαίνετο καὶ ὁ Βελογράδοφ δὲν ἠθέλει οὐδέ νὰ δεχθῇ τὴν περὶ μονομαχίας πρότασιν οὐδέ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν. Ὁ συνταγματάρχης τὸν ὠδήγησεν εἰς ἄλλον θάλαμον, ἡ

δὲ Ζουδμίλλα τρέμουσα ἐκλαίεν. Ὁ μπέης πληπιάσας αὐτήν,

— Ἠκούσατε, εἶπεν, ὅσα ἐρρέθησαν καὶ κλαίετε. Βεβαίως φοβεῖσθε μὴ πάθῃ τίποτε.

— Ὅχι, μπέη! ἀλλ' ἡ μονομαχία εἶναι τόσῳ φρικτὴ ὅ ἕνας φονεύεται, ὁ ἄλλος στέλλεται εἰς τὴν Σιθρίαν. Ἀ! φρικτὴν ἐντύπωσιν μ' ἔκαμεν ἡ σημερινὴ ἡμέρα! πῶς ἀνταποκρίνεσθε εἰς τὴν φιλοξενίαν μας!

— Ζητεῖτε χάριν δι' αὐτόν!

— Ὅχι δι' αὐτόν, ἀλλὰ δι' ἐμέ, διὰ τὴν ἡσυχίαν τοῦ πατρός μου. Σὰς ἐξορκίζω, μπέη, νὰ συγκατατεθῇτε εἰς συνδιαλλαγὴν. Ἐπὶ ζωῆς μου δὲν ἐζήτησα τίποτε ἀπὸ κανένα, καὶ τῶρα βλέπετε τὰ δάκρυα μὲ πνίγουν.

— Καὶ διὰ τί τόσα δάκρυα, τόση ἀνησυχία; τὸν ἀγαπᾶτε; Καὶ ταῦτα εἰπὼν προσήλωσεν ἐπὶ τῆς νέας βλέμμα δξύτατον ἡ δὲ Ζουδμίλλα, ἀνασηκώσασα τὴν κεφαλὴν,

— Ἐκεῖνον! ἀνέκραξεν, δὲν τὸν ἠγάπησα ποτέ μου· σήμερον μάλιστα τὸν μισῶ.

— Ἐκτὸς ἑαυτοῦ ὁ Γάρταρος ἤρπασε τὴν χεῖρα τῆς τρέμουσας, καὶ βαλὼν αὐτὴν ἐπὶ τῆς καρδίας του, τὴν ἔφερε μετὰ ταῦτα εἰς τὰ χεῖλη του. Εἰς μάτην ἐπροσπάθησεν ἡ Ζουδμίλλα νὰ τὴν ἀποσύρῃ.

— Μπέη, εἶπε πρὸς αὐτόν, εἴαν ἀγαπᾷς τι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, εἴαν ὑπῆρξε κανένας ὃν τὸ ὅποιον ἠγάπησας, σ' ἐξορκίζω νὰ παραιτηθῇς ἀπὸ τὴν αἱματηρὰν ταύτην μονομαχίαν.

— Ὁ Ζουδμίλλα, ὑπάρχει ὃν τὸ ὅποιον ἀγαπῶ περισσότερο καὶ τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς τιμῆς μου. Εἰπέ, τί θέλεις νὰ κάμω; Πρόσταξε, καὶ ἀμέσως προσπίπτω καὶ εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἐχθροῦ μου.

— Νὰ συμφιλιωθῇτε

— Ἔστω, ὥς μ' ἐκλάβουν ὡς ἄνθρωπον. Συγχωρῶ χάριν σοῦ, Ζουδμίλλα, πᾶσαν προσβολήν. Λοιπὸν ἐρώτησε με τῶρα εἴαν ἀγαπῶ.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ἐπανῆλθεν ὁ συνταγματάρχης παρακολουθούμενος ἀπὸ τὸν Βελογράδοφ. Ὁ δὲ Γάρταρος προχωρήσας ταχέως καὶ τείνας πρὸς αὐτόν τὴν χεῖρα,

— Θέλετε, εἶπε, νὰ συνδιαλλαχθῶ μὲ τὸν ἀξιωματικόν τοῦτον· συγκατατίθεμαι· δὲν ἔχω ἀνάγκη νὰ μὲ ζητήσῃ συγχώρησιν.

Καὶ εὐθὺς ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου, ἀφείς τοὺς δύο Ῥώσους ἐκπεπληγμένους.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἡ Ζουδμίλλα ἔγραφε πρὸς τὴν φίλην τῆς τὰ ἐπόμενα·

« Ἐξέτασε λοιπὸν ἡ ιδέα ἐκείνη τὴν ὁποίαν μόλις ἔφερα κατὰ νοῦν! Μὲ ἀγαπᾷ ἡ χεὶρ καὶ ἡ καρδία μου τρέμουν ἐνῶ γράφω τὰς λέξεις ταύτας· ὦ! διὰ τί δὲν ἐμακρύνθην ἀπὸ αὐτόν μετὰ τῆς πρώτης γνωριμίας μας! Δὲν ὑπέθετον ὁμῶς ὅτι ἐδύνατο ποτέ νὰ λησμονήτῃ τὸν μεταξύ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ θρησκευτικὸν φραγμόν. Διὰ τί νὰ ἐξηγηθῇ τόσῳ καθαρά; Διὰ τί δὲν ἤκουσεν ὁ Θεὸς τὰς παρακλήσεις μου, ὅταν ταραττομένη ἀπὸ προαισθήματα ἀόριστα, τὸν ἐξώρχιζον νὰ σπεύτῃ εἰς βοήθειάν μου; Καὶ σήμερον ὁποίαν δέξιν νὰ

ὑποβάλω εἰς αὐτόν, σήμερον ὅτε αἰσθάνομαι ὅτι ἀγαπῶ καὶ ἐγὼ τὸν Μουσουλμάνον; Ἀ! πῶς νὰ στένω τὸν ἁμαρτωλὸν τοῦτον ἔρωτα; Δὲν μὲ μισεῖς τοῦ λοιποῦ, ἀγαπητὴ μου; ἀλλὰ, εἶμαι μόνη, ἔρημος, κανένα δὲν ἔχω διὰ νὰ μὲ συμβουλευτῇ καὶ ὁμῶς τὸ ἀπεράσισα, δὲν θὰ τὸν ἐξαναῖδω πλέον. Ἀλλοίμονον! διὰ τί ἔχει ἄλλην θρησκείαν παρὰ τὴν ἰδιὴν μου! Δὲν θὰ τὸν ἐξαναῖδω πλέον.»

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον)

ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΛΟΡΔΟΣ ΚΛΙΒΗΣ.

Ο ΘΕΜΕΛΙΩΤΗΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΝΔΙΚῃ ΒΡΕΤΑΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.

(Μετὰφρασις ὑπὸ Κ. Π.)

Αείποτε παράδοξον ἐφάνη ἡρὴν τοῦτο, ὅτι, ἐνῶ ἡ ἱστορία τοῦ ἐν τῇ Ἀμερικῇ Ἰσπανικοῦ Κράτους εἶναι ἀκριβέστατα γνωστὴ εἰς ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη, τὴ κατὰ τὴν ἀνατολὴν μεγαλοεργήματα τῶν Ἀγγλῶν, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ μικρᾷς ἠξιώθησαν προσοχῆς. Ὁ ἐλάχιστος τοῦ σχολείου μαθητὴς γινώσκει τις ὁ φυλακίτας τὸν Μοντεζούμαν καὶ τίς ὁ τὸν Ἀταυάλπαν ἀπαγρονίσας. Ἀλλ' ἀμειβόμενοι ἂν, μεταξὺ καὶ αὐτῶν τῶν λογιωτέρων Ἀγγλῶν εὐπατριδῶν, εἰς ἐπὶ τῶν δέκα ἡμέρας νὰ εἴπῃ, τίς ὁ νικῆτας τὴν περὶ Βύξαρον μάχην, τίς ὁ διενεργήσας τὴν ἐν Πάτην σφαγὴν, ἂν ὁ Συραδζᾶ Δρούλας ἐδυσίλευται εἰς Οὐδὴ, ἢ εἰς Τραυγκόρην, καὶ ἂν ὁ Ὀλκαρος ὑπῆρξεν Ἰνδός ἢ Μουσουλμάνος. Καὶ ὁμῶς ὁ Κορτήσιος ἐνίκησεν ἀγρίους οἰτινὲς οὐδὲ γραφὴν τινα εἶχον, οὐδὲ τὴν χρῆσιν τῶν μετάλλων ἐγίνωσκον, οὐδὲ ζῶον οὐδὲ ἐν πρὸς ἐργασίαν ἐτιθάσσευσαν, οὐδὲ ὅπλα ἄλλα βελτίονα ἔεικον τῶν ἀπὸ ξύλων, λίθων καὶ ἀκανθῶν ἰχθύος πεποιτμένων, οἰτινες, τὸν μὲν εἰπὼν στρατιώτην ἐθεώρουν ὡς τέρας, ὡς ἱπποκένταυρον, τὸν δὲ πυροβόλον πιζόν, ὡς μάγον, γινώσκοντα νὰ διαδίδῃ τὸν κεραυνὸν καὶ τὴν ἀστρατὴν τοῦ οὐρανοῦ. Ὅταν δὲ οἱ Ἀγγλοὶ κατεβῶν τὸ τῶν Ἰνδῶν ἔθνος, τὸ ἔθνος τοῦτο ἦτο δευκός τις πολυαριθμότερον τῶν Ἀμερικανῶν, τοὺς ὁποίους ἐνίκησαν οἱ Ἰσπανοὶ. Καὶ συγχρόνως ἔστατο τοῦλάχιστον εἰς ἡν βαθμίδα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ οἱ νικηφόροι ἐκεῖνοι Ἰσπανοὶ. Εἶχε κατασκευάσει πόλεις μεγαλητέρας καὶ χαριεστεράς τῆς Σαραγόσσης (Καίσαρειας Αὐγούστης τῶν ἀρχαίων) καὶ τοῦ Τωλήτου, κτίρια δὲ ὠραιότερα καὶ πολυτιμότερα τῆς καθ' Ἰσπανίαν (Σευιλλίαν) μητροπόλεως. Οἱ τραπεζίται αὐτοῦ ἦσαν πλουσιώτεροι τῶν πλουσιωτάτων οἰκίων τῆς Βαρκελώνης (Βαρκίνου) καὶ τῶν Γαδεΐρων· οἱ ἀντιβασιλεῖς ὑπερέβαλλον πολὺ κατὰ τὴν λαμπρότητα τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἰσπανίας· καὶ αἱ μυριάδες τῶν Ἰνδῶν ἱππέων καὶ τὸ μέγεθος τῶν πυροβόλων αὐτῶν ὀπλῶν ἠδύναντο νὰ σείωσιν εἰς ἐκστάσιν τοὺς Ἰσπανοὺς ἀρχιστρατῆγους. Ἦτο λοιπὸν πιθανώτατον, ὅτι καὶ Ἀγγλὸς ὁπωσοῦν